

Bestemmingsplan Noordhoeksestraat 5 Driel
Oktober 2022

Rapportage Ontplofbare Oorlogsresten

Stouten, Frederik

To: a.peters@betuwe.net

Bericht acties

9 september 2022, 16:24

Beste heer Peters,

In bijlage de aangepaste PLS. Als ik de conclusie lees en zie wat er aan naoorlogse bodemroeringen heeft plaatsgevonden lijkt het mogelijk om zonder onderzoek te graven. Het risico op aantreffen van explosieven blijft er altijd in deze gemeente maar het risico is acceptabel. Om die reden kunnen we vanuit de regelgeving omtrent openbare orde en veiligheid werken met het protocol toevalstreffers. Om het ingewikkeld te maken moeten werkzaamheden ook altijd aan ARBO regelgeving voldoen. Dat maakt het wat ingewikkelder, want daar zien wij als gemeente niet op toe. De motivatie die we hebben vanuit openbare orde en veiligheid blijft uiteraard wel overeind staan en kan ook worden gebruikt voor andere regelgeving. Of deze toereikend is blijft altijd enigszins onzeker. We kunnen hier uiteraard altijd nog contact over hebben.

Met vriendelijke groet,

Frederik Stouten

Adviseur Openbare orde en Veiligheid

Gemeente Overbetuwe

Bezoekadres: Dorpsstraat 67, Elst

Postadres: Postbus 11, 6660 AA Elst

Tel: 14 0481

Datum: 9 augustus 2022

Kenmerk: BB22-203-PLS-02

Aan: dhr. F. Stouten

Van: dhr. F.G.J. Barink

Inleiding

Naar aanleiding van uw verzoek van 1 juli j.l. met Betreft: PLS-OO – Noordhoeksestraat Driel betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten ¹ (hierna: OO) op de projectlocatie Noordhoeksestraat te Driel is voorliggende projectleiderssamenvatting OO (hierna: PLS-OO) opgesteld. Op deze projectlocatie zullen in het kader van de ontwikkeling van woningbouw diverse bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd.

In een PLS-OO wordt nagegaan of op de beoogde projectlocatie OO uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig kunnen zijn. Hiervoor is de risicokaart OO van de gemeente zoals weergegeven in de gemeentelijke informatiesystemen geraadpleegd.

Op basis van de door u aangeleverde gegevens is het projectgebied begrensd. In deze rapportage vindt u een weergave van de verschillende kaartlagen uit de gemeentelijke risicokaart en de geconstateerde indicaties voor de aanwezigheid van OO. Bovendien is een overzicht opgenomen van de te nemen maatregelen indien werkzaamheden plaats zullen vinden binnen de vastgestelde verdachte gebieden.

¹ Sinds 1 januari 2021 is het nieuwe certificatieschema ontplofbare oorlogsresten van kracht (CS-OO). In dit certificatieschema is de term 'conventionele explosieven' komen te vervallen en vervangen voor 'ontplofbare oorlogsresten'. In het vervolg van deze PLS zal deze term/afkorting worden gehanteerd.

Figuur 1. Het projectgebied Noordhoeksestraat te Driel. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Uit de projectie van de projectlocatie op de risicokaart is gebleken dat zich hier tijdens de Tweede Wereldoorlog diverse oorlogshandelingen hebben afgespeeld waarbij mogelijk OO in de bodem zijn achtergebleven. Zo is binnen en/of in de directe omgeving van het projectgebied sprake van de aanwezigheid van:

☐ Schuttersput(ten)	☐ Geschutopstelling(en)
☐ Granaatinslag(en)	☐ Munitieopslagplaats(en)
☐ Bominslag(en)	☐ Vernielingslading(en)
☐ Raketinslag(en)	☐ Massaexplosie(s)
☒ Munitievondst(en) MMOD	☐ Dumplocatie(s)
☒ EODD melding(en)	☐ Troepenbeweging(en)
☐ Loopgraaf/loopgraven	☐ V-1 inslag(en)
☐ Beschadigde bebouwing	☐ Mijneveld(en)
☐ Veldgraf/veldgraven	☐ Vliegtuigcrash(es)
☐ Bombardement(en)	☐ Raketbeschieting(en)
☐ Bunker(s)	☐ Onderkomens voor personeel

Uit de voor de samenstelling van de risicokaart uitgevoerde luchtfotoanalyse en geraadpleegde literatuur is tevens gebleken dat het gehele grondgebied van de gemeente Overbetuwe kan worden beschouwd als zijnde getroffen door artillerie- en/of mortierbeschietingen.

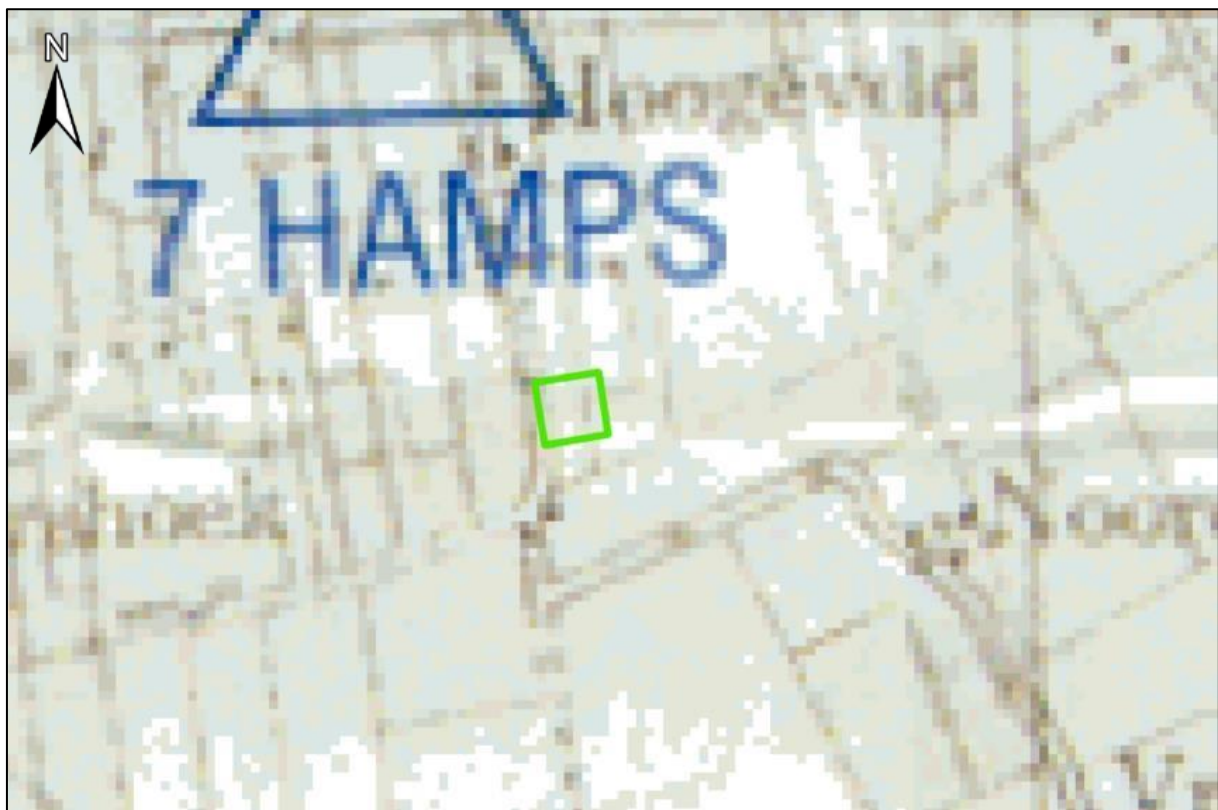
Zie onderstaande afbeeldingen voor een overzicht van alle in de risicokaart vastgestelde indicaties en verdachte gebieden binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied.

Artilleriebeschietingen

Uit de voor de risicokaart geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens is gebleken dat de omgeving van het projectgebied herhaaldelijk is getroffen door artillerie- en mortierbeschietingen met diverse soorten en kalibers geschutmunitie, waarvan de grootste kalibers 15 cm (Duits)/155mm (geallieerd) bedragen. Het projectgebied kan derhalve worden beschouwd als zijnde geheel verdacht op de aanwezigheid van (verschoten) geschutmunitie van diverse kalibers met een maximum van 155mm tot een diepte van circa 5,00m+NAP (2,50m-MV).

Troepenbewegingen

Tevens hebben binnen de gemeente Overbetuwe in het kader van operatie *Market Garden* vanaf september 1944 verschillende troepenbewegingen (zowel Duits als geallieerd) plaatsgehad. In onderstaande figuur zijn enkele van deze troepenbewegingen inzichtelijk gemaakt:

Figuur 2. Overzicht van verschillende Britse (blauw) eenheden in september en oktober 1944. Bron: collectie BeoBOM.

Munitievondsten/meldingen EODD

In de periode 1971-heden werden in (de directe omgeving van) het projectgebied door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie diverse OO geruimd. Hieronder zijn enkele van de meest dichtstbijzijnde meldingen opgenomen.

MORA	Ligplaats	Benaming	Nationaliteit
20021586	Boltweg 4, Driel	1x Brisantpantsergranaat 7,5 cm met breekbuis, verschoten	Duits
20070285	Boltweg 5, Driel	1x Brisantgranaat 10,5 cm met restant AZ 1, verschoten	Duits
20070980	Noordhoeksestraat 2, Driel	1x Brisantgranaat 7 staal met restant ontsteker tijdbuis Nr 7, verschoten	Nederlands

Overige munitievondsten

In de nabijheid van het projectgebied is tevens een munitievondst bekend. Deze betreft één vondst gemeld door de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (MMOD).

Bron	Datum	Bijzonderheden
Archief Korps Hulpverleningsdienst	19 februari 1957	Er worden diverse munitieartikelen gevonden waaronder 2x een handgranaat aan de Noordhoeksestraat te Driel.
Archief Korps Hulpverleningsdienst	24 november 1970	Vondst van 1x een brisantgranaat aan de Noordhoeksestraat 6 te Driel.

Figuur 3. Alle indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van OO binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied, geprojecteerd op luchtfotomateriaal van 19 september 1944. Het gehele projectgebied en de nabije omgeving zijn getroffen door artillerie- en mortierbeschietingen. In de omgeving van het projectgebied zijn sinds 1945 diverse malen OO geruimd door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) en de Korps Hulpverleningsdienst. Luchtfotonummer: 3216.

Legenda

- Gebied getroffen door artillerie- en mortierbeschieting
- Melding EODD
- Munitievondst (M.M.O.D./politie)

Mogelijk aan te treffen (sub)soorten ontplofbare oorlogsresten

Uit de voor de risicokaart geraadpleegde literatuur, archiefgegevens en luchtfotoanalyse blijkt dat binnen en in de directe nabijheid van het projectgebied rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse (sub)soorten OO. Binnen het gehele projectgebied is sprake van het mogelijk achterblijven van OO in de vorm van geschutmunitie (verschoten) van diverse kalibers met een maximum van 155mm (geallieerd) en 15 cm (Duits). In onderstaande tabel worden de hoofdsoorten en enkele bijbehorende typen mogelijk aan te treffen OO benoemd, gebaseerd op de geraadpleegde bronnen (onder meer de in de nabijheid van het projectgebied aangetroffen OO). Dit overzicht met (sub)soorten/typen OO is niet limitatief.

Soort	Benaming	Toestand	Nationaliteit	(Penetratie)diepte
Geschutmunitie	Brisantgranaat 155mm	Verschoten	Geallieerd	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantgranaat 15 cm met AZ.1	Verschoten	Duits	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantgranaat 10,5 cm met AZ. 1	Verschoten	Duits	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantpantsergranaat 7,5 cm	Verschoten	Duits	< 2,50m-MV
Geschutmunitie	Brisantgranaat 7 staal	Verschoten	Nederlands	< 2,50m-MV

In onderstaande figuur zijn de op basis van de eerdergenoemde indicaties vastgestelde verdachte gebieden weergegeven:

Figuur 4. Weergave van de naar aanleiding van bovengenoemde indicaties vastgestelde verdachte gebieden. Het gehele projectgebied en de nabije omgeving kunnen worden beschouwd als zijnde verdacht op de aanwezigheid van geschutmunitie (verschoten) van diverse kalibers, met een maximum van 155mm/15cm. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Legenda

Verdacht gebied geschutmunitie (verschoten) tot 15 cm/155 mm

Naoorlogs geroerd

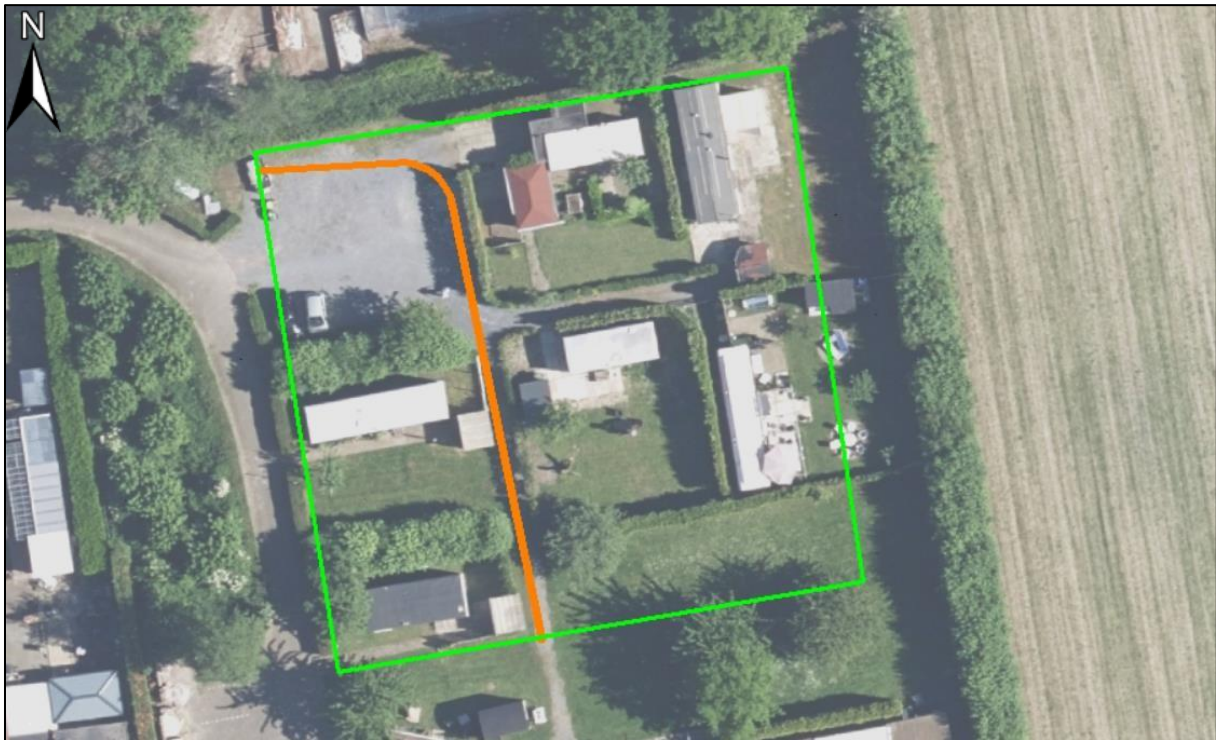
Naoorlogse bodemroerende werkzaamheden

Binnen de gemeente Overbetuwe hebben sinds de Tweede Wereldoorlog diverse ontwikkelingen plaatsgevonden die van invloed zijn geweest op de bodem. Uit vergelijking van historisch luchtfotomateriaal met recent satellietbeeld is gebleken dat sinds 1945 binnen het projectgebied een aantal bodemroerende werkzaamheden zijn uitgevoerd:

PROJECTLEIDERSSAMENVATTING ONTPLOFBARE OORLOGSRESTEN

- Uit de KLIC-gegevens blijkt dat er binnen het projectgebied een datatransport kabel is aangelegd (zie figuur);
- Diverse delen van het projectgebied zijn naoorlogs verhard; - Het projectgebied is naoorlogs gebruikt voor agrarische activiteiten; - Binnen het projectgebied zijn naoorlogs diverse stacaravans gerealiseerd.

Op locaties waar naoorlogs bodemroerende werkzaamheden zijn uitgevoerd mag worden aangenomen dat (tot op zekere diepte) eventuele aanwezige OO reeds opgemerkt en verwijderd zijn.

Figuur 5. Weergave van binnen het projectgebied aangelegde kabels en leidingen. Binnen het projectgebied is naoorlogs een datakabel aangelegd. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Figuur 6. Een Luchtfoto van het projectgebied in 2003. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Figuur 7. Een Luchtfoto van het projectgebied in 2012. Er zijn diverse verhardingen gerealiseerd. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Figuur 8. Een Luchtfoto van het projectgebied tegenwoordig. Binnen het projectgebied zijn meerdere verhardingen, beplanting en stacaravans gerealiseerd. Bron satellietbeeld: World Imagery.

Op basis van de beschikbare archiefgegevens, literatuur en luchtfotomateriaal kan worden gesteld dat binnen het projectgebied de eerste 0,50 meter minus maaiveld geroerd is. Aangenomen mag worden dat binnen deze bodemlaag eventueel aanwezige OO verwijderd is. In de niet-naoorlogs geroerde bodem kunnen de volgende (sub)soorten OO zijn achtergebleven:

- Geschutmunitie, verschoten, diverse kalibers, met een maximaal kaliber van 15 cm/155mm tot een diepte van maximaal 2,00 meter minus maaiveld (maaiveld Tweede Wereldoorlog), oftewel 5,50m+NAP.

Het kleinste zoekdoel van mogelijk aan te treffen OO kan worden gedefinieerd als 'geschutmunitie > 2cm'.

Daar waar de bodem niet aantoonbaar naoorlogs geroerd is, adviseert de gemeente Overbetuwe om voorafgaande aan de voorgenomen bodemroerende werkzaamheden een opsporingsproces, zoals bedoeld in het CS-OOO, uit te voeren om de risico's met betrekking tot het aantreffen van OO te minimaliseren.

Ondertekening ter accordering:

De heer F.G.J. Barink
Adviseur Ontplobbare Oorlogsresten

De heer F. Stouten
Medewerker Integrale Veiligheid
Gemeente Overbetuwe